

УДК 35.08(477)

<https://doi.org/10.31652/2786-6068-2025-5-26-37>

Олег Лазор

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту,
e-mail: Oleh.Lazor@vspu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-5989-8527>

Оксана Лазор

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту,
e-mail: Oksana.Lazor@vspu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-7699-8338>

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено процес інституціоналізації законодавчого забезпечення публічної служби в Україні. Обґрунтовано, що процес її становлення як інституту та системи є доволі складним, тривалим та дискусійним. Розглянуто внесок вітчизняних науковців у розвиток досліджень класифікації публічної служби та її різновидів.

Становлення інституту публічної служби, насамперед, розглянуто з позицій формування двох найчисельніших служб: державної та служби в органах місцевого самоврядування. Наголошено на витоках законодавчого забезпечення розвитку публічної служби, пов'язаного із прийняттям Закону України «Про державну службу» (1993 р.), який на той час регулював функціонування служби в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Прийняття Конституції України (1996 р.) зафіксувало два види публічної влади і два види публічної служби, що зумовило розроблення та прийняття відповідних законів.

Із прийняттям Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997 р.) викристалізувались особливості служби головних посадових осіб в органах місцевого самоврядування.

Важливою віхою у правовому вимірі в організації виконавчої влади та її пристосуванні до потреб суспільних трансформацій відіграло прийняття Концепції адміністративної реформи в Україні (1998 р.), концептуальні положення якої визначали засади адміністративної реформи, організації державної служби, територіального устрою та системи місцевого

самоврядування. Акцентовано на дискусійних положеннях законів, Концепції та їх кореляції з реаліями організації публічної влади та функціонування публічної служби. Звернуто увагу на класифікацію посад, виокремлення ознак політичної та патронатної служб як передумов формування нових видів публічної служби.

Визначною подією стало прийняття закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2001 р.), з уведенням в дію якого відбулось розмежування двох самостійних інститутів служби, які регулювались окремими законами.

Подальша трансформація закону України «Про державну службу» (2011, 2015 р.) та дослідження їх положень засвідчило формування чотирьох взаємопов'язаних, але окремих соціально-правових інститутів публічної служби як системи: державної служби, служби в органах місцевого самоврядування (муніципальної служби), політичної служби та патронатної служби.

Прийняття нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2023 р.), введення в дію якого передбачено через шість місяців після припинення воєнного стану, стало ще одним кроком до зміцнення інституту муніципальної служби в умовах воєнного стану та викликів сьогодення.

Обґрунтовуючи свої висновки, представлено класифікацію служби та її різновиди з урахуванням чинного законодавства та наведення відповідних положень, дефініції служб, які відсутні у діючому законодавстві.

Ключові слова: служба, публічна служба, класифікація служби, види публічної служби, державна служба, муніципальна служба, політична служба, патронатна служба, закони, Україна.

Oleh Lazor, Oksana Lazor

INSTITUTIONALIZATION OF THE LEGISLATIVE FRAMEWORK FOR PUBLIC SERVICE IN UKRAINE

Abstract. The article explores the process of institutionalizing the legislative framework for public service in Ukraine. It is substantiated that the process of its establishment as an institution and a system is rather complex, lengthy, and debatable. The contribution of domestic scholars to the development of research on the classification of public service and its varieties is reviewed.

The formation of the public service institution is primarily examined from the perspective of the development of the two most numerous services: the state service and the service in local self-government bodies. Emphasis is placed on the origins of the legislative support for public service development, associated with the adoption of the Law of Ukraine «On State Service» (1993), which at that time regulated the functioning of service in both state authorities and local self-government bodies.

The adoption of the Constitution of Ukraine (1996) consolidated two types of public power and two types of public service, which necessitated the development and adoption of relevant laws. With the enactment of the Law of Ukraine «On Local

Self-Government in Ukraine» (1997), the specific features of the service of key officials in local self-government bodies began to crystallize.

A significant milestone in the legal dimension of executive power organization and its adaptation to the needs of social transformations was the adoption of the Concept of Administrative Reform in Ukraine (1998). Its conceptual provisions defined the foundations of administrative reform, state service organization, territorial structure, and the system of local self-government. The article highlights controversial provisions of the laws and the Concept, as well as their correlation with the realities of public power organization and public service functioning. Attention is drawn to the classification of positions and the identification of characteristics of political and patronage services as prerequisites for the formation of new types of public service.

A landmark event was the adoption of the Law of Ukraine «On Service in Local Self-Government Bodies» (2001), the implementation of which led to the delimitation of two independent service institutions regulated by separate laws. Further transformation of the Law of Ukraine «On State Service» (2011, 2015) and the study of their provisions demonstrated the formation of four interconnected yet distinct socio-legal institutions of public service as a system: state service, service in local self-government bodies (municipal service), political service, and patronage service.

The adoption of the new version of the Law of Ukraine «On Service in Local Self-Government Bodies» (2023), scheduled to enter into force six months after the termination of martial law, marked another step toward strengthening the institution of municipal service amidst martial law and contemporary challenges.

In substantiating the conclusions, a classification of service and its varieties is presented, taking into account current legislation and providing relevant provisions and definitions for services that are currently absent from the effective legal framework.

Keywords: service, public service, classification of service, types of public service, state service, municipal service, political service, patronage service, laws, Ukraine.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку українського суспільства вимагає від дослідників нових напрацювань у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема і щодо розвитку публічної служби. Особливе становище для вивчення займають саме служби в органах державної влади (державна служба) та органах місцевого самоврядування (муніципальна служба) як найбільш чисельні за кількістю працюючих осіб серед усіх видів публічної служби.

«Публічна служба є ключовою ланкою, що забезпечує соціальне, політичне й економічне життя країни. В умовах війни в Україні відбувається її трансформація. Ми визначили п'ять викликів, спричинених війною. Ідеться про розвиток ефективного лідерства, розбудову дієвих інституцій, зміцнення кадрового потенціалу, встановлення механізмів інклюзивного управління та якісні державні послуги. Ці п'ять викликів у сфері публічної служби України, за

твердженням Голови Національного агентства України з питань державної служби Н.Алюшиної [6], визначатимуть формат «постконфліктної реконструкції» України. Це означає, що підвищити ефективність публічної служби без аналізу минулого як передумов майбутнього, так і без урахування сучасних інноваційних трансформаційних процесів – неможливо.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Проблематика дослідження законодавчого регулювання функціонування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування неодноразово ставала предметом публікацій багатьох науковців, зокрема Ю. Битяка, Л. Білої-Тіунової, Н. Гончарук, Т.Желюх, В. Малиновського, О. Оболенського, В. Олуйка, О. Пархоменко-Куцевіл, Л. Пашко, С. Серьогіна, І. Сурай, Ю. Сурміна, Є. Чернонога та ін.

Деякі питання становлення політичної служби у порівняльному аспекті з іншими видами публічної служби підіймали у своїх працях: М.А. Баламуш, В.А. Дерещ, А.В. Заболотний, О. Константи́й, О. Кузьменко, О.М. Миколенко, Є.В. Ткаченко, В. Чорна, Г. Шерстюк та інші науковці.

Окремі питання становлення патронатної служби актуалізували у своїх працях: І. Зарубіна, Т.О. Коломоєць, Д.В. Приймаченко, Л. Шевченко, О.С. Шеремет та інші фахівці.

Серед актуальних питань, що знайшли своє відображення у наукових доробках авторів цієї публікації, присвячено чимало досліджень, зокрема: класифікації публічної служби, систематизації та оптимізації посад державної служби, формуванню інститутів політичної та патронатної служб як важливих компонент публічної, безпекової та правничої служб як особливих складових державної служби, службі в органах місцевого самоврядування. Водночас цілісне дослідження інституціоналізації законодавчого забезпечення публічної служби за роки незалежності України не знайшло свого відображення.

Мета статті полягає у виявленні особливостей інституціоналізації законодавчого забезпечення публічної служби в Україні.

Виклад основного матеріалу. Розвиток публічної служби після відновлення незалежності України веде свій відлік від прийняття Закону України «Про державну службу» 16 грудня 1993 р. [8]. Із часу початку його дії (01.01.1994 р.) практично всіх чиновників, які виконували функції держави та органів місцевого самоврядування, зарахували до державних службовців і їхня діяльність регулювалась прийнятим законом.

У 1996 р., із прийняттям Конституції України, а потім і Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997 р.) [14] положеннями ст. 7 [3] державою визнано і гарантовано місцеве самоврядування, а у ст. 5 [3] зафіксовано, що народ як джерело влади здійснює її безпосередньо через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Така побудова публічної влади надала не лише чітке розуміння двох систем інституцій, але і обох видів служби: державної і служби в органах місцевого самоврядування.

Указом Президента України № 810/98 від 22 липня 1998 р. затверджено Концепцію адміністративної реформи в Україні (далі – Концепція), де окрім мети цієї реформи – «поетапне створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України як високо розвинутої, правової,

цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі та Європі» [12, с. 7], визначено завдання, напрями, принципи та етапи як загальні засади її реалізації.

У цьому документі виокремлено й одне з основних завдань створення нової системи державного управління – реформування державної служби в Україні, що «покликано забезпечити підбір і розстановку високопрофесійних, чесних і патріотично налаштованих кадрів апарату управління» [12, с. 9]. Зокрема у ході реалізації адміністративної реформи ставилось також завдання законодавчо унормувати інститут служби в органах місцевого самоврядування (муніципальної служби). Якраз у Концепції, поряд із організацією державної служби (розділ III), у розділі IV «Територіальний устрій та система місцевого самоврядування», передбачено запровадження окремого інституту служби в органах місцевого самоврядування, що має базуватись на таких концептуальних положеннях:

- служба в органах місцевого самоврядування є автономною (поряд з державною службою) формою публічної служби і є професійною на постійній основі діяльністю осіб, що займають посади в органах місцевого самоврядування та їх об'єднаннях, спрямована на здійснення завдань і функцій місцевого самоврядування, реалізацію повноважень органів місцевого самоврядування та отримують заробітну плату за рахунок коштів місцевого бюджету;

- служба в органах місцевого самоврядування базується на загальних принципах публічної служби в Україні (законності, пріоритету прав і свобод людини, професіоналізмі та компетентності службовців, рівного доступу громадян до служби з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки, підконтрольності і підзвітності службовців та їх відповідальності за невиконання своїх службових обов'язків, заборони сумісництва та зайняття підприємницькою діяльністю, гласності публічної служби, правової та соціальної захищеності службовців, позапартійності публічної служби) і здійснюється на основі єдиної державної політики. Крім того, її основою мають бути специфічні принципи, притаманні лише цій формі публічної служби: самостійності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в межах їх повноважень; відповідальності службовця перед територіальною громадою; поєднання загальних вимог до служби в органах місцевого самоврядування, встановлених законодавством, національних, історичних та місцевих традицій служби, визначених статутами територіальних громад;

- повинна бути передбачена можливість переходу з державної до служби в органах місцевого самоврядування, і навпаки;

- утворення на базі Асоціації міст України Всеукраїнського громадського об'єднання органів місцевого самоврядування [12, с. 39, 40].

У цій Концепції вперше за часи відновлення незалежності України використано такі терміни як: публічна влада і публічна служба [КАР, с. 40], хоча, і без уточнення сутності цих понять у розділі VII «Термінологічний словник» [12, с. 52-56]. Це означає, що з прийняттям Концепції, яку

затверджено підзаконним нормативно-правовим актом, визнано існування, щонайменше двох рівноправних форм публічної служби: державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. З метою законодавчого утвердження муніципальної служби, щоб реалізувати положення розділу 4 Концепції, знадобилося ще майже три роки.

Із прийняттям Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 червня 2001 р. визнано реальне функціонування двох видів публічної служби, розділено на два види професійної, політично неупередженої, на постійній основі діяльності із практичного виконання завдань і функцій як держави, так і територіальних громад.

Саме визначення публічної служби законодавчо вперше зафіксовано в Кодексі адміністративного судочинства від 06 липня 2005 р. [1], у п. 17 ч. 1 ст. 9 якого це поняття викладено як «діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади АРК, органах місцевого самоврядування», проте, у редакції від 15.08.2020 р. [2] це поняття зазнало змін [4, табл.]. Однак, представлений законодавчо термін не визначає та не уточнює діяльність, а лише перераховує види служб, які охоплює публічна служба. Недостатньо кореспондується вказане визначення публічної служби і зі змістом поняття «публічний службовець», викладеним у нещодавно прийнятому Законі України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» [11], де також лише перелічені посади.

На підставі відповідних ознак сформульована дефініція публічної служби – це правовий та соціальний інститут діяльності осіб в органах публічного управління й адміністрування щодо реалізації функцій держави або місцевого самоврядування, наділених публічно-правовим статусом.

З розвитком системи публічного управління в Україні виникало питання і щодо вдосконалення законодавства, яке регулює публічну службу. Другу редакцію Закону України «Про державну службу» прийнято 17 липня 2011 р. [9], реалізація норм якого переносилась з року в рік до того часу, поки його дія не була скасована у зв'язку із прийняттям третьої редакції цього ж закону – 10 грудня 2015 р.

Діючий на сьогодні Закон України «Про державну службу», прийнятий 10 грудня 2015 р., набрав чинності з 01 травня 2016 р. Цей нормативно-правовий акт визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка повинна функціонувати в інтересах держави і суспільства, зокрема для реалізації стратегічного курсу на набуття повноправного членства країни в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

У цій третій редакції закону зміст поняття «державна служба» визначено детальніше, у порівнянні з попередньою версією, та трактується, як публічна,

професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави щодо:

1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, зокрема розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів;

2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів;

3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг;

4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства;

5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням;

6) управління персоналом державних органів;

7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством (ч. 1 ст. 1) [10].

Норми діючого закону враховують прогресивні напрацювання та успішний досвід реформ у європейських країнах. Принциповими новаціями закону є: розмежування політичних і адміністративних посад, врегулювання статусу державного службовця, конкурсних процедур добору на державну службу, зокрема на посади вищого корпусу державної служби, гарантування рівного доступу до державної служби, поєднання системи винагород з оцінкою роботи, надання пріоритету кар'єрній службі, посилення персональної відповідальності за виконання обов'язків, створення умов прозорості діяльності державних службовців на основі обґрунтованої моделі з мінімальним впливом суб'єктивізму та проходження служби винятково на основі особистих якостей та досягнень (заслуг).

Для запровадження прозорого механізму прийняття на державну службу створено Комісію з питань вищого корпусу державної служби, введено в дію нові методи запобігання корупції і підвищено рівень соціального та матеріального захисту державних службовців, врегульовано їх статус для підвищення якості надання ними відповідних послуг.

Водночас із розвитком законодавства про державну службу нагальним стало питання нових підходів до регулювання служби в органах місцевого самоврядування. Цей інститут, запроваджений із прийняттям Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» 2001 р. у зв'язку з реалізацією Концепції адміністративної реформи мав би корелюватись із Законом України «Про державну службу», зокрема для безперешкодного переходу з державної на службу в органи місцевого самоврядування і навпаки, одночасно розмежовуючи сфери відповідальності щодо надання адміністративних послуг місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування на регіональному та місцевому рівнях.

Прийняття нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» після довгих років підготовки та обговорення стало можливим лише 02 травня 2023 р., введення в дію якого передбачено через шість місяців після припинення воєнного стану. Новелами цього закону стали: регулювання особливостей проходження служби в органах місцевого самоврядування виборних осіб, патронатної служби, оновлення порядку професійного розвитку службовців та їх щорічного оцінювання, проведення конкурсів на посади службовців місцевого самоврядування, оновлення способу формування кадрового резерву та ін.

Цей аналіз розвитку законодавства про два види публічної служби (1993-2025 рр.) за майже 35 років відновлення незалежності України дає розуміння про необхідність виокремлення інших видів цього інституту професійної діяльності.

У Розділі III «Організація державної служби» Концепції передбачено вирізнення політичних державних посад та винесення їх за межі державної служби, що заклало початок формування інституту політичної служби. Дослівно – це зафіксовано у цьому нормативному документі так: «На основі класифікації державних органів слід виділити і законодавчо визначити такі типи посад:

- політичні;
- патронатні;
- адміністративні» [12, с. 29]

Із розмежуванням посад, акцентовано і на ознаках статусу посади «політичного діяча (політика)», зокрема на:

- особливому порядку призначення на посаду;
- особливому порядку звільнення з посади;
- особливих рисах відповідальності, яка має ознаки публічної (тобто перед главою держави, парламентом, а також в певних формах – перед населенням) відповідальності за наслідки діяльності [12, с. 22].

Відтак у Концепції викладено перелік політичних посад в органах державної виконавчої влади, до яких повинні були належати «посади всіх членів Кабінету Міністрів України, перших заступників міністрів, а також голів обласних державних адміністрацій та їх перших заступників» (с. 29). Натомість визначено, що голови районних державних адміністрацій, оскільки їх функції не мають ознак політичної діяльності, повинні мати статус державних службовців, врешті, як і було закріплено у всіх редакціях Закону України «Про державну службу» донедавна. Проте, з незрозумілих причин у 2017 р. статус голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників зазнав змін, що підтверджено відповідним внесенням п. 9.1 до ч. 3 ст. 3 Закону України «Про державну службу», дія якого на цю категорію посадовців не поширюється згідно із Законом № 2190-VIII від 09.11.2017 р. [7], що викликає неоднозначні дискусії та обґрунтування необхідності повернення до попереднього стану, тобто надання статусу їм державних службовців. З того часу у чинному законодавстві відсутній чітко визначений статус цієї категорії

працівників, а відтак на сьогодні можна вважати їх приналежність до посадових осіб юридичної особи публічного права.

На виконання вказаних вище реформаторських завдань у прийнятих згодом законах «Про центральні органи виконавчої влади» (2011 р.), «Про Кабінет Міністрів України» (2014 р.) визначено посади в органах державної виконавчої влади вищого і центрального рівнів, які належать до такого виду публічної служби як «політична служба». У законі «Про центральні органи виконавчої влади» [17] закріплено, що посади першого заступника міністра та заступника міністра належать до політичних посад, на які не поширюється трудове законодавство та закон про державну службу (ч. 5 ст. 9) [17] зі змінами, внесеними Законом № 795-VII від 27.02.2014 р.

Подібна норма міститься і в Законі України «Про Кабінет Міністрів України» [13] щодо міністрів та інших членів уряду. Зокрема визначено, що посади членів Кабінету Міністрів України належать до політичних посад, на які не поширюється трудове законодавство та закон про державну службу (ч. 3 ст. 6) (2014 р.) [13]. У попередніх редакціях цього ж закону 2010 р. теж містилась подібна норма щодо членів Кабінету Міністрів України (ч. 3 ст. 6) [13]. Проте, у ч. 3 ст. 6 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [13] (2008 р.) від 16 травня 2008 р. № 269-VI йшлося про те, що посади членів Кабінету Міністрів України належать до політичних посад, на які не поширюється тільки трудове законодавство.

Проведений аналіз засвідчує, що ще до затвердження Концепції йшла мова про виокремлення політичних посад із посад державної служби, але на перших етапах діяльність членів Кабінету Міністрів України регулювалась законодавством про державну службу.

На сьогодні у процесі становлення публічної служби виокремлено ще один її вид – інститут патронатної служби. Ці посади також передбачались у Концепції поряд із політичними та адміністративними посадами [12, с. 29], але рекомендувалось адміністративні та патронатні посади у державних органах віднести до державної служби, що на той час і відбулось.

Уперше про виокремлення патронатної служби як самостійного виду служби було заявлено у 2005 р. у Кодексі адміністративного судочинства України [1], а саме нормами п. 17 ч. 1 ст. 4 наголошено на «патронатній службі в державних органах».

Слідуючи положенням ч. 1 ст. 92 діючого Закону України «Про державну службу» (2015 р.) [10] до патронатної служби в державних органах належать посади радників, помічників, уповноважених та прес-секретаря Президента України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, його заступників та ін. На вказаних працівників патронатної служби не поширюється дія закону про державну службу. Остаточне виокремлення цього виду публічної служби на практиці розпочалося із введенням з 01.05.2016 р. у дію цієї редакції Закону України «Про державну службу».

У правовому вимірі найбільш сформованим інститут патронатної служби став унаслідок гармонізації функціонування двох найчисленніших видів служб: державної та муніципальної, що пов'язують із прийняттям нової редакції

Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2023 р.) [16]. Патронатних службовців. попри інші узгодження із законодавством про державну службу, нормами цього закону виокремлено із числа посадових осіб місцевого самоврядування в окремий вид служби – патронатну.

У ст. 88 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2023 р.) [16] доповнено перелік посадових осіб територіальних громад, які мають право формувати патронатну службу, зокрема це стосується сільських, селищних та міських голів. Положеннями ч. 3 цієї статті визначено посади патронатної служби, перелік яких розширено у порівнянні з відомими. Посади працівників патронатної служби належать до посад в органах місцевого самоврядування, на які особи призначаються відповідним суб'єктом на строк його повноважень відповідно до законодавства про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Також нормами цієї статті та ч. 2 ст. 88 встановлено завдання патронатної служби, де на патронатних службовців органів місцевого самоврядування не поширюються вимоги Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2023 р.) як до посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до діючого на сьогодні Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2001 р.) [15]. Їх діяльність регулюється законодавством про працю за винятком тих самих статей, що вказуються і в ст. 92 Закону України «Про державну службу» (2015 р.) [12].

Патронатна служба може формуватись у місцевій раді та виконавчому комітеті (апараті) як структурний підрозділ або введенням окремих посад.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що патронатна служба, яка володіє характерними ознаками – це самостійний вид публічної служби, функціональним призначенням якої є здійснення консультативно-дорадчих, аналітичних і комунікаційних функцій її працівниками, які призначаються на посаду на період легітимності мандату керівних працівників органів публічного управління та адміністрування з метою забезпечення їх діяльності [5, с. 99].

Висновки. Проведене дослідження інституціоналізації законодавчого забезпечення публічної служби уможливило напрацювання низки пропозицій, зокрема щодо внесення змін у Кодекс адміністративного судочинства України у частині уточнення дефініції «публічна служба», виокремлення посад публічної служби в системі органів державної влади та місцевого самоврядування, актуалізації у чинному законодавстві вимог до претендентів на посади публічної служби в органах публічної влади та інші.

Прийняття Закону України «Про державну службу» (2015 р.) [12] та Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2023 р.) [16], внесення актуальних змін, сприятиме не лише уточненню організаційно-правового статусу службовців публічної служби, але й її інституціоналізації як важливої компоненти реформування системи публічного управління та адміністрування в Україні.

Список використаних джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України : від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Кодекс адміністративного судочинства України : від 06.07.2005 р. Редакція від 15.08.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Генеза політичної служби: організаційно-правовий аспект. *Публічне управління і право: історія, теорія, практика*. 2024. Вип. 4. С. 54-65.
5. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Інституціоналізація патронатної служби в органах публічного управління та адміністрування України. *Держава та регіони*. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. № 1. С. 92-101. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.1.15> Фахове видання (Б).
6. Наталія Алюшина представила експертам ООН п'ять викликів у сфері публічної служби. URL : <https://nads.gov.ua/news/nataliya-alyushina-predstavila-ekspertam-oon-pyat-viklikiv-u-sferi-publichnoyi-sluzhbi>. [06.04.2022 р.]
7. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби : Закон України від 09.11.2017 р. № 2190-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
8. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 р. № 3723-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
9. Про державну службу : Закон України від 17.11.2011 р. № 4050-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
10. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
11. Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів) : Закон України від 23.09.2021 р. № 1780-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
12. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
13. Про Кабінет Міністрів України» : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 р. № 3077-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
17. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>

References:

1. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Justice of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 No. 2747-IV. (2005). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
2. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Justice of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 No. 2747-IV. (2020). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
3. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] vid 28.06.1996 No. 254k/96-VR. (1996). <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
4. Lazor, O.D., Lazor, O.Ya., & Yunyk, I. H. (2024). Heneza politychnoi sluzhby: orhanizatsiino-pravovyi aspekt [Genesis of political service: organizational and legal aspect]. *Publichne upravlinnia i pravo: istoriia, teoriia, praktyka*, (4), 54–65 [in Ukrainian].